

PANEVĖŽIO RAJONO
SAVIVALDYBĖS
**VISUOMENĖS
SVEIKATOS
BIURAS**

VAIKŲ SVEIKATA PANEVĖŽIO RAJONE 2025 METAIS

Panevėžys, 2026

PANEVĖŽIO RAJONO SAVIVALDYBĖJE BESIMOKANČIŲ MOKINIŲ SVEIKATOS RODIKLIŲ SUVESTINĖ

Nuo 2018 m. rugsėjo 1 d. mokinių dalyvavimas ugdymo procese siejamas su privalomu profilaktiniu sveikatos patikrinimu. Atlikus patikrinimą, mokinių sveikatos duomenys elektroniniu būdu perduodami į Vaikų sveikatos stebėsenos informacinę sistemą (VSS IS), taip užtikrinant nuoseklią ir patikimą mokinių sveikatos būklės stebėseną bei duomenų analizę.

Profilaktinis sveikatos patikrinimas padeda išsamiai patikrinti vaiko ir pilnamečio mokinio sveikatą, laiku pastebėti galimas problemas. Įvertinamos mokinio galimybės dalyvauti ugdymo veikloje, pateikiamos išvados ir rekomendacijos. Mokinio sveikatos pažymėjime nurodomos ir pirmosios pagalbos priemonės, jei jų prireiktų skubios pagalbos atveju darželyje ar mokykloje, pavyzdžiui, dėl alergijos ar lėtinių ligų.

Tikrindami sveikatą gydytojai įvertina vaiko psichomotorinę raidą (iki 4 metų), vaiko ir pilnamečio mokinio regėjimą, klausą, atramos judamąjį aparatą, psichikos sveikatos būklę, mitybos ir higienos įgūdžius, burnos sveikatą, pamatuoja ūgį, svorį, arterinį kraujo spaudimą bei atlieka kitus reikalingus tyrimus. Remiantis patikros rezultatais, šeimos gydytojas nurodo, kuriai fizinio ugdymo grupei mokinyi turėtų būti priskirtas. Be šeimos gydytojo patikrinimo taip pat reikalinga ir gydytojo odontologo apžiūra. Specialistas profilaktiškai patikrina vaiko dantų bei žandikaulio būklę ir prireikus skiria gydymą. Visuomenės sveikatos priežiūros specialistas, gavęs informaciją apie kasmetinius mokinių sveikatos profilaktinius patikrinimus, mokyklos bendruomenei pateikia gydytojų nurodytas rekomendacijas, kurios gali įtakoti vaiko ugdymo procesą.

2025 m. mokinių, pasitikrinusių sveikatą pasiskirstymas pateiktas 1 lentelėje (2–4 eil. nr.). Sveikatos pažymą su užpildytomis abejomis dalimis pristatė 91 proc. mokinių, 98 proc. buvo užpildyta pirmoji pažymos dalis „Fizinės būklės įvertinimas“, 92 proc. – antroji „Dantų ir žandikaulių būklės įvertinimas“. 92 proc. mokinių ugdymo veikloje gali dalyvauti be jokių apribojimų. 99 proc. mokinių, priskiriami pagrindinei fizinio ugdymo grupei. 8 proc. mokinių, gydytojai nurodė bendrąsias rekomendacijas, o 5 proc. – specialiąsias rekomendacijas. 12 mokinių yra visiškai atleisti nuo kūno kultūros pamokų, o 27 mokiniams paskirtas pritaikytas maitinimas.

1 lentelė. Mokinių sveikatos rodikliai 2025 m.

Eil. Nr.	Rodiklis	N	Rodiklio reikšmė savivaldybėje	Min	Max	Rodiklio reikšmė Lietuvoje	Vaizdavimas		Pokytis nuo praicitų metų
							Min	Max	
1.	Mokinių, lankančių ugdymo įstaigas savivaldybėje, skaičius	3735	3735	-	-	502653,00			-41
2.	Mokinių, pristačiusių formą Nr. E027-1, dalis (%)	3396	90,92	70,00	100,00	80,51		2,84	
3.	Mokinių, kurių formos Nr. E027-1 formos I dalis "Fizinės būklės įvertinimas" užpildyta, dalis (%)	3669	98,23	91,67	100,00	91,87		0,27	
4.	Mokinių, kurių formos Nr. E027-1 formos II dalis "Dantų ir žandikaulių būklės įvertinimas" užpildyta, dalis (%)	3427	91,75	70,00	100,00	81,59		2,79	

5.	Mokinių, galinčių dalyvauti ugdymo veikloje be jokių apribojimų, dalis (%)	3376	92,01	76,24	100,00	86,00		-0,18
6.	Mokinių, turinčių per mažą svorį, dalis (%)	419	11,71	6,25	34,19	14,48		-1,30
7.	Mokinių, turinčių normalų svorį, dalis (%)	2252	62,96	52,88	90,91	64,60		0,70
8.	Mokinių, turinčių antsvorį, dalis (%)	567	15,85	0,00	26,92	14,21		-0,58
9.	Mokinių, turinčių nutukimą, dalis (%)	339	9,48	0,00	15,38	6,71		1,18
10.	Mokinių, priskiriamų pagrindinei fizinio ugdymo grupei, dalis (%)	3607	98,71	97,12	100,00	97,55		0,12
11.	Mokinių, priskiriamų parengiamajai fizinio ugdymo grupei, dalis (%)	34	0,93	0,00	2,21	1,64		-0,18
12.	Mokinių, priskiriamų specialiajai fizinio ugdymo grupei, dalis (%)	13	0,36	0,00	1,34	0,81		0,06
13.	Mokinių, kuriems nurodytos bendrosios rekomendacijos, dalis (%)	293	7,99	0,00	23,76	12,87		0,18
14.	Mokinių, kuriems nurodytos specialiosios rekomendacijos, dalis (%)	168	4,58	0,00	11,54	8,72		-0,18
15.	Mokinių atleistų nuo kūno kultūros pamokų, dalis (%)	12	0,33	0,00	0,85	0,48		0,06
16.	Mokinių, kuriems pritaikytas maitinimas, dalis (%)	27	0,74	0,00	7,69	0,96		0,23
17.	Mokinių, turinčių labai aukštą bendrą (KPI+kpi) indeksą, dalis (%)	642	18,73	1,00	30,37	15,66		0,42

N-absoliutus asmenų skaičius. KPI – KPI indeksas, kur K – ėduonies pažeistų dantų skaičius, P – plombuotų dantų skaičius, I – išrautų nuolatinių dantų skaičius.

Statistiškai reikšmingai mažesnė rodiklio reikšmė, palyginus su rodiklio reikšme Lietuvoje

Statistiškai reikšmingai didesnė rodiklio reikšmė, palyginus su rodiklio reikšme Lietuvoje

Rodiklis statistiškai reikšmingai nesiskiria, palyginus su rodiklio reikšme Lietuvoje

P.P.-pokytis nuo praėjusių metų

Lyginant 2025 m. mokinių sveikatos duomenis su 2024 m., kūno svorio rodikliai kito nežymiai. Sumažėjo per mažo svorio (11,71 proc., -1,30 p. p.) ir antsvorio (15,85 proc., -0,58 p. p.) turinčių mokinių dalis, o normalų kūno svorį turinčių mokinių dalis padidėjo (62,96 proc. +0,70 p. p.). Tačiau kartu didėja nutukimo paplitimas (9,48 proc., +1,18 p. p.), kuris išlieka svarbiausia neigiama tendencija. Nors dalis rodiklių gerėja (daugėja normalų svorį turinčių mokinių, mažėja antsvoris), nutukimo augimas rodo, kad sveikatos netolygumai išlieka ir reikia stiprinti sveikos gyvensenos ugdymą, mitybos bei fizinio aktyvumo srityse.

2025 m. 63 proc. mokinių turėjo normalų kūno masės indeksą, o likusi dalis susidūrė su svorio nukrypimais nuo normos. 15,8 proc. turėjo antsvorio, 9,5 proc. buvo nutukę ir 11,7 proc. buvo per mažo svorio (1 pav.).

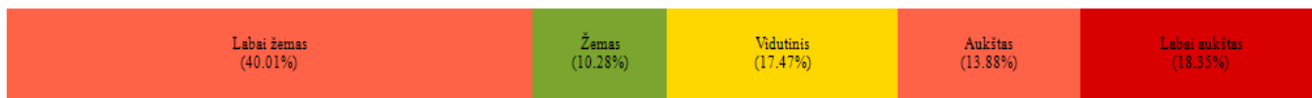
1 pav. Mokinių pasiskirstymas pagal kūno masės indekso grupes

Ėduonies pažeisti dantys gali būti: negydyti, plombuoti ir išrauti dėl karieso. Todėl ėduonies intensyvumui išreikšti yra naudojamas KPI indeksas, rodantis K–kariozinių, P–plombuotų ir I–dėl karieso išrautų dantų skaičių, tenkantį vienam asmeniui, kuo KPI aukštesnis, tuo situacija prastesnė.

2025 m. aukštą ir labai aukštą dantų ėduonies intensyvumą turėjo 32,2 proc. mokinių. Iš 3427 rajono mokinių, pateikusių sveikatos pažymos II dalį („Dantų ir žandikaulių būklės įvertinimas“), tik 1070 mokinių neturėjo ėduonies pažeistų, plombuotų ar išrautų dantų. 37,4 proc. mokinių (1,31 p. p. mažiau nei 2024 m.) neturėjo sąkandžio patologijos, 30,9 proc. turėjo pavienių dantų sąkandžio patologiją, o 31,8 proc. (0,4 p. p. daugiau nei 2024 m.) nustatyta žandikaulių patologija (2 pav.). Šie duomenys rodo, kad mokinių burnos sveikata išlieka problemiška: tik mažiau nei trečdalis mokinių neturi ėduonies pažeistų dantų, o žandikaulių patologijų paplitimas didėja.

2 pav. Mokinių pasiskirstymas pagal dantų ėduonies intensyvumą (KPI)

2025 m. mokinių sveikatos rodikliai kito nevienodai. Kvėpavimo sistemos ligų paplitimas sumažėjo iki 549,28 atv./1 000 mokinių ir nebeviršija šalies vidurkio (594,49 atv./1 000 mokinių), tačiau virškinimo sistemos ligos išlieka itin dažnos – 478,07 atv./1 000 mokinių ir gerokai viršija Lietuvos rodiklį (402,99 atv./1 000 mokinių). Psichikos ir elgesio sutrikimų paplitimas siekia 120,74 atv./1 000 mokinių ir išlieka aukštesnis nei šalies vidurkis (95,22 atv./1 000 mokinių), o endokrininių ir medžiagų apykaitos ligų paplitimas taip pat išlieka šiek tiek aukštesnis (159,44 atv./1 000 mokinių) nei šalies vidurkis.

Kai kurių ligų grupių rodikliai yra palankesni – mažesnis sergamumas nervų ir kraujotakos sistemos ligomis bei mažesnis sužalojimų skaičius, lyginant su šalies vidurkiais. Profilaktinių apsilankymų rodiklis išlieka aukštas (488,13 atv./1 000 mokinių) ir viršija šalies vidurkį. Nors dalis rodiklių gerėja, didžiausią susirūpinimą kelia virškinimo ligos ir psichikos sveikata, todėl būtina stiprinti prevenciją, mitybos bei psichikos sveikatos srityse.

2 lentelė. Mokinių sveikata 2025 metais

Eil. Nr.	Rodiklis	N	Rodiklio reikšmė savivaldybėje	Min	Max	Rodiklio reikšmė Lietuvoje	Vaizdavimas		Pokytis nuo praėjusių metų
							Min	Max	
18.	Ligotumas kraujo ir kraujodaros organų ligomis bei tam tikrais sutrikimais, susijusiais su imuniniais mechanizmais (D50-D89)(1000 mokinių)	178	45,92	14,29	161,29	43,81		NA	
19.	Ligotumas endokrininėmis ir medžiagų apykaitos	618	159,44	58,82	202,56	154,36		NA	

	ligomis (E00-E90)(1000 mokinių)							
20.	Ligotumas psichikos ir elgesio sutrikimais (F00-F99)(1000 mokinių)	468	120,74	62,02	384,62	95,22		NA
21.	Ligotumas nervų sistemos ligomis (G00-G99)(1000 mokinių)	171	44,12	15,00	100,00	48,54		NA
22.	Ligotumas akies ir jos priedinių organų ligomis (H00-H59)(1000 mokinių)	963	248,45	100,00	384,62	327,63		NA
23.	Ligotumas ausies ir speninės ataugos ligomis (H60-H95)(1000 mokinių)	337	86,95	42,74	260,00	101,90		NA
24.	Ligotumas kraujotakos sistemos ligomis (I00-I99)(1000 mokinių)	183	47,21	12,20	95,54	52,59		NA
25.	Ligotumas kvėpavimo sistemos ligomis (J00-J99)(1000 mokinių)	2129	549,28	358,84	923,08	594,49		NA
26.	Ligotumas virškinimo sistemos ligomis (K00-K93)(1000 mokinių)	1853	478,07	117,65	635,71	402,99		NA
27.	Ligotumas odos ir poodžio ligomis (L00-L99)(1000 mokinių)	508	131,06	32,26	352,94	139,42		NA
28.	Ligotumas jungiamojo audinio ir raumenų sistemos ligomis (M00-M99)(1000 mokinių)	492	126,93	22,73	226,60	157,93		NA
29.	Ligotumas lytinėmis ir šlapimo sistemų ligomis (N00-N99)(1000 mokinių)	199	51,34	22,73	200,00	81,12		NA
30.	Susižalojimų, apsinuodijimų ir tam tikrų išorinių poveikių padarinių skaičius (S00-T98)(1000 mokinių)	699	180,34	55,56	350,32	184,68		NA
31.	Mirtingumas dėl išorinių priežasčių (V00-Y89)(100000 mokinių)	1	0,26	2,64	100,00	0,07		NA
32.	Asmens apsilankymas sveikatos priežiūros įstaigose patikrinimui ir/ar ištyrimui (Z00)(1000 mokinių)	1892	488,13	200,00	750,00	434,76		NA

N - absoliutus asmenų skaičius; Rodiklio reikšmė savivaldybėje - skaitinė rodiklio reikšmė pasirinktoje savivaldybėje; Min - minimali rodiklio skaitinė reikšmė savivaldybės mokyklose; Max - maksimali rodiklio skaitinė reikšmė savivaldybės mokyklose; Rodiklio reikšmė Lietuvoje – skaitinė rodiklio reikšmė Lietuvoje; Vaizdavimas - pateikiama linija nurodo rodiklio reikšmių pasiskirstymą savivaldybėje pagal kvartilius (žalia spalva parodyta sritis, kuri apima 50% reikšmių). Atskirai vertikalia linija rodiklio reikšmė Lietuvoje, o apskritimu – rodiklio reikšmė savivaldybėje; Pokytis - pateikiama skaitinė savivaldybės rodiklio pokyčio reikšmė, kuri vaizduojama su „+“ ženklu, jei reikšmė padidėjo, palyginus su praėjusiais metais ir „-“, jei sumažėjo. NA – per maža imtis patikimam pokyčiams skaičiuoti.

Duomenų šaltinis: Vaikų sveikatos stebėsenos informacinė sistema

Duomenis analizavo:

Visuomenės sveikatos stiprinimo specialistė

Aušra Rešimavičienė